

ПРОФЕСІЙНА САМОАКТУАЛІЗАЦІЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

В умовах ринку праці і новітніх технологій необхідні компетентні фахівці, які володіють сукупністю професійних знань, умінь і навичок, виявляють здатність постійно працювати над собою, прагнення максимально реалізуватися і приносити користь суспільству.

Проблемі самоактуалізації особистості вчителя присвячено багато досліджень. Самоактуалізацію розглядають як багатомірний феномен, що охоплює всебічний і безперервний розвиток творчого та духовного потенціалу людини, максимальну реалізацію її можливостей, адекватне сприйняття навколишнього світу і свого місця в ньому, багатство емоційного й духовного життя, високий рівень фізичного здоров'я та моральності (Л. Я. Гозман, М. В. Кроз, М. В. Латинська).

Дослідники визначають професійну самоактуалізацію як пошук себе в професії, власної професійної ролі, образу «Я», професійного іміджу, індивідуального стилю професійної діяльності, визначення для себе професійних перспектив, досягнення їх, встановлення нових професійних цілей, прагнення до гармонійного розкриття та утвердження свого природного творчого потенціалу. *Професійна самоактуалізація особистості* – складний, багаторівневий процес спрямованого прогресивного професійного розвитку зрілої особистості, який характеризується реалізацією особистісно-професійного потенціалу, що надає особистості можливість досягнути найвищого рівня – професійного «акме» [1].

За М. Г. Ткалич, процес самоактуалізації складається з чотирьох етапів: самовизначення у професійній діяльності; самовираження у професійній діяльності; особистісна самоактуалізація; досягнення професійного «акме» [3].

Потреба у професійній самоактуалізації є комплексним поняттям і складається з багатьох компонентів. Можна виокремити *п'ять складових компонентів професійної самоактуалізації*:

1) усвідомлення професійних здібностей: рефлексія, саморозвиток і самовдосконалення своїх здібностей до конструктивної, продуктивної, творчої діяльності;

2) професійно-ціннісні орієнтації: усвідомлення і визнання цінностей професійної самоактуалізації, саморозвитку, самовдосконалення;

3) професійне цілепокладання: свідомо постановка цілей щодо професійної самоактуалізації відповідно своїм прагненням, здібностям, можливостям, розробка плану їх реалізації, вміння розподіляти цілі за їх пріоритетністю;

4) рівень домагань особистості: реалістичний рівень прагнень досягнення поставлених цілей щодо професійної самоактуалізації відповідно своїм можливостям і здібностям, реалістична самооцінка;

5) професійна ідентичність: прийняття і бачення себе у майбутньому, внутрішнє погодження з цим, задоволення від можливості реалізувати свій особистісний і духовний потенціал [3].

Цілком погоджуємось із думкою Л. Кобильнік про те, що самоактуалізація майбутніх педагогів – це процес постійної роботи над собою, це рух уперед, до досконалості, до ідеалу самих себе. Самоактуалізація виступає показником повноти самореалізації особистості студентів. Вона свідчить про ступінь розвитку самосвідомості, рівень орієнтованості у життєвих і соціальних ситуаціях, наявність потенційних та реальних можливостей особистості для її самоздійснення, рівень організаційно-вольової зрілості в управлінні життєвими обставинами та подоланні життєвих труднощів [2].

Розроблені в дослідженнях науковців критерії самоактуалізації майбутніх педагогів мають такий якісний зміст і відповідні показники прояву:

- професійна самомотивація особистості майбутнього педагога;
- зорієнтованість на отримання професії;
- бажання досягати кращого результату;
- вмотивованість обраною спеціальністю;
- змагальність з іншими;
- професійна перспектива.

Отже, професійна самоактуалізація особистості передбачає пошук власної професійної ролі, образу Я, професійного іміджу, визначення для себе професійних перспектив, їх досягнення, визначення нових професійних цілей, прагнення до гармонійного розкриття та реалізації свого потенціалу в обраній професії. Весь цей процес супроводжується цілою низкою компонентів (етапи, критерії, модель, структурні та мотиваційні компоненти, особистості якості), що є невід’ємними складовими успішної професійної самоактуалізації особистості. Професійна самоактуалізація зумовлена всім процесом професійної підготовки майбутніх учителів і виступає як значущий елемент готовності до педагогічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Гусейнова Н.О. Дослідження явища самоактуалізації у психологічному дискурсі / Н.О. Гусейнова //Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. – 2014. – Вип.1, т.1. – С. 25–30.
2. Кобильнік Л. М. Психологічні особливості самоактуалізації особистості майбутніх психологів і педагогів: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 / Л.М. Кобильнік; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2007. – 20 с.
3. Ткалич М.Г. Психолого-організаційні детермінанти самоактуалізації менеджерів комерційних організацій: автореф. дис... канд. психол. наук / М.Г. Ткалич / Інститут психології ім. Г.С.Костюка. – К., 2006. – 20 с.

УДК 373.2:613

БЕРДАР Н.,
ЧЕРЕПАНИЯ Н.І.
Мукачівський державний університет, Україна

ПОНЯТТЯ ЗДОРОВ'Я, ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Здоров'я – найважливіша цінність не лише окремої людини, а й усього суспільства. Щоб людина мала змогу піклуватися про своє здоров'я, про розвиток, вона повинна свідомо ставитися до життя як найважливішого дарунку природи.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>